# GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 29.

W NIEDZIELĘ DNIA 10 KWIETNIA 1808

*Z Wiednia d.* 2. *Kwietnia.*

Stany Xięstw Salzburskiego i Bertcholsgadenu idąc za wzorem innych Cesarsko Austryackich dziedzicznych kraiow, wysłały deputacyą, dla złożenia Nayiaśnieyszym Cesarstwu Jchmość naypokornieyszych życzeń z powodu zaślubin. W tym celu udała się uroczyście do 31 Marca przed południem do zamku. Na udzieloney iey audyencyi raczył J. C. K. Mość rownie i ich Nayiaśnieysza Cesarzowa Jmć odpowiedzieć łaskawie na mianę do nich mowy w imieniu stanow przez Xcia Biskupa Chiemsee, Hrabiego Truchses.

C. K. gubernium nadało tuteyszemu właścicielowi fabryki kart, Janowi M. ldhaus, fabryczny przywiley z wszystkiemi służącemi do tego prawami.

*Z Zemlina d.* 25. *Marca.*

Doniesienia z Seraiowy zapewniaią, iż d. 7 rozeszła się tam powszechna pogłoska, że Bośnia ma w krótce bydź pewnemu mu carstwu u[illegible] iona.

W T[illegible]awniku panuie znowu zupełna spokoyność i porządek; basza trzyma lud w naywiększey karności. Na iego żądanie i dla bezpieczeństwa iego osoby posłał mu Beglerbey Banialuki zaraz po uspokoionym buncie 500 ludzi wybranego żołnierza.

Zimno trwa ieszcze ciągle w Bośnii i tamteyszych okolicach, i śniegu bardzo mało ieszcze stniało. Ponieważ Turcy bardzo niecierpliwemi są na zimno, zatem wszystkie poruszenia woysk ustać musiały, i pracuią tym czasem nad przysposobieniem żywności, tudzież robią armatne i karabinowe ładunki.

D. 15 w wieczor przybył tu znowu goniec Rossyyski officer z głowney kwatery Rossyyskiey w Jassach z listami do Radcy stanu Rodofinkina i nazaiutrz rano udał się do Belgradu.

*Z Tryestu d.* 22. *Marca.*

Angielska eskadra, która pokazała się niedawno w naszey odnodze, zdaie się z 15 do 18 większych i mnieyszych składać okrętow i oczekiwać tylko pomyślnego wiatru, aby się zbliżyć mogła do naszego portu i uderzyć na Rossyyską eskadrę, która stoi w gotowości do odparcia napaści i nasze batterye dzielnie ią wspierać będą. Ztem wszystkim nie w małey zostaiemy obawie, aby się siła Anglikow nie pomnożyła, i miasto nasze nie było wystawione na skutki bombardowania.

*Z Kopenhagi d. 22. Marca.*

W piątek przybyło tu iedni po drugim dwoch gońcow z Sztokolmu.

Korsarze nasi krążą iuż pod brzegami Szwedzkiemi. Jeden z nich dowiedział ſię, iż do Höganes przybyła łodź kawą ładowna z Gothenburga, popłynął tam w nocy d. 27 uprowadził ią szczęśliwie z portu i pod nasze brzegi przyprowadził. Miała na sobie 102 beczek kawy. Stała także przy Höganes Szwedzka galiota, którą chciał zabrać, ale dla wielości lodu muſiał swoiego zamiaru odſtąpić.

Królowa nasza nie opuści iak słychać, swoiego w Kiel mieszkania.

Miniſtrowie ſtanu Hrabiowie Schimmelmann i Rewentlow powrocą tu w krotce z wszyſtkiemi kolegiami, które dotąd w Rendzburgu zoſtawały.

Xżę Auguſtenburg ieſt tu także w krotce spodziewany.

Angielski woienny okręt, który na końcu Lutego bawił pod Norwegskiemi brzegami, zwabił do ſiebie przez zawdzianie Duńskiey bandery dwoch Duńskich maytkow, których więcey niepuścił.

D. 13 przepłynął przez Bełt Flensburski okręt, płynący z Anglii i maiący na sobie wielu Duńskich kapitanow okrętowych, których Anglicy na słowo honoru uwolnili. W drodze nie napotkali nigdzie żadnego Angielskiego okrętu.

Sprawuiący Portugalskie intereſſa i Szwedzki goniec przybyli d. 18 z Szwecyi do Helsingeru.

W Bergen w Norwegii zebrano ieszcze w przeszłym mieſiącu przez składki 13,120 talarow na zbudowanie armatnych łodzi, dla obrony tegoż miaſta.

Wczoray rano poiechał Xżę Pontecorvo z Friedrichsberga do Roeskilde.

Żydowska gromada w Helsingerze zebrała ſię w sobotę w swoiey synagodze i wznosiła do Nieba modły o dobre powodzenie teraźnieyszego naszego Króla Fryderyka VI. i całey Królewskiey familii.

Na Bełcie znayduie ſię kilka Angielskich fregat.

Gdy dotychczasowa gwardya Naſtępcy tronu wykonała przed Naczelnikiem swoim, Marszałkiem Hauch, Królowi Fryderykowi we środę przyſięgę wierności, przedſtawieni onegday J. K. Mci wszyscy officerowie tego korpusu zoſtali. Na dowod ukontentowania swego z gorliwey służby tego korpusu pozwolił J. K. Mość, aby odtąd noſił nazwisko gwardyi Królewskiey. Po audyencyi wszyscy officerowie zaproszeni byli do swoiego naczelnika na śniadanie.

Liczne nadeszły znowu z rożnych ſtron składki na wyſtawienie nowey floty.

Liniiowy okręt Chryſtyan VII. pod Kapitanem Jeſſen miał wypłynąć z Helsingeru.

Podług oſtatniego obrachunku znalazło ſię na wyspie Laland 20,942, na Falſter 8616 a na Moen 4402 koni.

Cło Sundowe opłaciło w roku przeszłym 3389 okrętow płynących z północnego, a 2851 z Baltyckiego morza. Pomiędzy pierwszemi znaydowało ſię 1559, a pomiędzy oſtatniemi 1073 Angielskich okrętow.

Mowią, iż przy Sundzie pokazały ſię dwa woienne Angielskie okręty.

Z powodu śmierci Króla Chryſtyana VII. nakazana zoſtała pod d. 18 Marca na 6 mieſięcy od 27 Marca w całey monarchii Duńskiey żałoba.

Szleswicka kancelarya wydała pod d. 14 b. m. z powodu wydaney Szwecyi woyny naſtępuiące obwieszczenie:

Z naywyższego rozkazu oznaymuie się, iż J. K. Mość uznał za potrzebne wydać Królowi Szwedzkiemu woynę. Z tego powodu zakazuie się wszelki handel i kommunikacya między Duńskiemi i Szwedzkiemi kraiami pod karami w patencie pod d. 30 Październ. 1807 przepisanemi. Nadto potwierdza się wydany pod d. 14 Września roku przeszłego przepis względem korsarskich okrętow, i nakazuie się wszystkim korsarzom zabierac okręty korony Szwedzkiey i iey poddanych. — Z Holsztyńskiey kancelaryi d. 14 Marca 1808.

*Z Paryża d. 18. Marca.*

Wczoray poiechał stąd P. Lorgne z listami do Peterzburga.

P. Alquier, poseł nasz w Neapolu, potem w Rzymie, powrocił teraz do Paryża.

Pisma tuteysze donoszą, iż przybył tu Pułkownik Ameil, adjutant Xcia Pontecorvo.

Jenerał Franceschi, adjutant Króla Neapolitańskiego zaślubił się z córką Jenerała Damas.

Przy wyieździe z Bajony darował W. Xżę Bergski tamteyszemu szpitalowi 10,000 fr. a ubogim kazał 1200 fr. rozdac.

D. 24 b. m. minister wewnętrzny założy pierwszy kamień na nowy gmach giełdy na placu Corek S. Tomasza. Kupcy Paryzcy dadzą z tego powodu ucztę i bal. Gmach ten stanowic będzie podługowaty czworogran, a powierzchowne iego ozdoby składac się będą z rzeźb Europeyskich monet. Na około niego będzie w Jońskim smaku zrobiona galerya, która ma bydź tak wielka iak w palais - royal i służyć na zimowe przechadzki. Na trzech rogach tego gmachu będą zasadzone drzewa, które przeznaczone są na przechadzki letnie. Na przodzie ku ulicy Vivienne będą wschody o 12 stopniach. Plan tego budynku przypisuią P. Bernguiart. Ulica Vivienne będzie aż do Bulewardu pociągniona.

P. Sonini umieścić kazał w Monitorze wiadomośc o przybyłey tu małpie. Nie iest ona właściwie tym zwierzem, które Malajowie nazywaią leśnym człowiekiem Orang Outang, ale gatunku Joko. Czasem nazywaią ią małym Orang - Outang, dla wielkiego podobieństwa do tamtey, leśnym człowiekiem zwaney, od którey rożni się tylko, że iest mnieysza. Buffon daie iey także nazwizko Joko i małego Orang Outang; Linneusz nazywa ią *Simia Satyrus*, a Audebert w swey naturalney historyi tylko małpą Joko. W nowym wydaniu dzieł P. Buffona przez P. Sonini znayduie się kopersztych małpy Joko, rownie iak w pięknem dziele P. Audebert. Z resztą małpa Joko była iuż nie raz do Europy przywieziona. Teraźnieysza iest samica, maiąca 11 miesięcy. Schwytana była na wyspie Borneo, stamtąd przywieziono ią na wyspę Francuzką, potem do Hiszpanii, nakoniec z Hiszpanii lądem do Francyi. Ostatnia podroż bardzo dla niey przykra była, i obawiano się o iey życie. Między innemi rzeczami lubi bardzo cukrową wodę i krzyczy rownie niecierpliwie iak dziecko, kiedy iey zaraz nie dadzą. Siada na łożku i piie iak dziecko z filiżanki. Po iey wyzdrowieniu, chce ią właściciel ofiarowac Cesarzowey Jmci.

W. Xżę Bergski przybył podług naynowszych doniesień z Hiszpanii do Waladolidy.

P. Denon, jeneralny dyrektor mennicy i medalow, miał honor oddać w ostatnią niedzielę Cesarzowi 15 rożnych z powodu ostatniey kampanii zrobionych medalow. J. C. K. Mość zdawał się bydź bardzo kontent z rysunku i rzeźby tych medalow, i kazał podobny zbior zrobić dla Cesarzowey Jmci.

Wczorayszy Monitor ogłosił wyrok

)2(

Cesarski, którego treść następuiąca:

Napoleon z Bożey łaski Cesarz Francuzow, &c.

Na mocy wyrokow naszych pod d. 30 Marca 1806 i uchwały senatu pod d. 14 Sierpnia powyższego roku zaprowadzone zostały dziedziczne tytuły, z mocą odkazania dobr do nich przywiązanych. Cel tego urządzenia służy nie tylko do otoczenia naszego tronu przyzwoitą okazałością, ale także do zaszczepienia w sercach naszych poddanych przez uwiecznienie świetney pamiątki chwalebnego ubiegania się, wystawuiąc przyszłym czasom zawsze przytomny obraz nadgrod, których pod sprawiedliwym rządem spodziewać się powinny znakomite dla kraiu zasługi.

Nie chcąc odwłoczyć dłużey zapewnionych przez te urządzenia korzysci, postanowiliśmy zatem oznaczyć przez ninieyszy wyrok sposoby, przez które zapewniona ich trwałośc będzie.

Potrzeba, aby przeznaczone do utrzymania w familiiach tytułu dobra wyięte były z pod zwyczaynych praw i podlegały osobnym przepisom, które zabraniaiąc ich sprzedaży, zapobiegną razem nadużyciom.

Pierwszy artykuł stanowi o formalnościach, które ci zachować powinni, którzy przez ustanowienie majoratu mogą iego tytuł odkazać.

1. Majorat nie może się iak z stoiących i wolnych od długow dobr składać. 2. Dochody z dobr narodowych i akcye Francuzkiego banku mogą bydź przyięte do utworzenia majoratu, ieżeli są na stoiące dobra zamienione. (Artykuły 3ci 4ty i 5ty przepisuią sposoby iak mogą bydź zamienione). 6. Od części dochodu majoratu, która składa się z dochodu dóbr narodowych lub akcyi bankowych potrącona bydź ma coroczn dziesiąta część, która lokowana bydź ma znowu na dobrach narodowych lub w banku dla pożytku używaiących tytułu. 7. Ci z poddanych, którym udzielony został tytuł Xiążąt, hrabiow i baronow, i którzy chcą takowe tytuły przez majoraty dziedzicznemi uczynić, udadzą się w tey mierze do Arcykanclerza państwa, (Artykuły 8, 9 i 10ty zawieraią w sobie przepis co przytem zachować należy.) 11. Arcykanclerz, roztrząśnie na wyznaczoney od Cesarza radzie pieczęci takowe żądania. Rzeczona rada składać się będzie z 3 senatorow, 2 radcow stanu, jeneralnego prokuratora i sekretarza, Arcykanclerz na niey prezyduie. 12. Rada ta stanowi większością głosow na zdanie sprawy przez Jenralnego prokuratora. 14. — 16. Jeżeli zdanie rady będzie na stronę żądaiącego, tedy Arcykanclerz poda go wraz z iego prożbą Cesarzowi, a na ow czas wydany zostanie wyrok na utworzenie majoratu. 17. Na iego żądanie będzie mu także patent wydany. 18. Obowiązany iest zapłacić za to kwotę wyrownywaiącą piątey części rocznego dochodu do kassy legii honorowey. 19. Patenta będą na pargaminie pisane i wielką pieczęcią Cesarską opatrzone 20. Zawierać w sobie będą pobudki do nadanego znaczenia, i t. d. 21. Będą procz tego do osobnego rejestru wpisywane. 22. Arcykanclerz uda się do senatu, okaże mu patent, który będzie w iego xięgi wciągniony. 23. Patenta takowe będą w xięgi appelacyynego lub mieyscowego sądu wpisane, gdzie osoba, którey się tyczą mieszka. Pisarz sądowy zapisze na brzegu patentu, że był w xięgi wciągniony. Procz tego będą do dziennika ustaw wpisane. 27. Ci poddani, którzy pra-

gną w swoich familiiach ustanowić majoraty, przedadzą prosto do Cesarza prośby. Tytuł majoratu spada na prawego lub przyswoionego syna. 36. Z tem wszystkim nikt nie może przenieść tytułu na przyswoionego syna bez pozwolenia Cesarza. Ci, którzy otrzymali tytuł Xcia, hrabiego, barona lub kawalera, wykonaią następuiącą przysięgę: "Poprzysięgam bydź wiernym Cesarzowi i iego dynastyi, posłusznym konstytucyi, ustawom i rozporządzeniom państwa, wpaiać w moie dzieci te same obowiązki wierności i posłuszeństwa i za każdą razą, ile razy oyczyzna będzie zagrożona lub Cesarz wyiedzie do woyska, śpieszyc na iey obronę.,, 39. Xiążęta wykonaią przysięgę przed Cesarzem. Hrabiowie, baronowie i kawalerowie przed wyznaczoną do tego przez Cesarza osobą. 40. Dobra majoratu nie mogą bydź sprzedane; każda ich sprzedarz lub darowanie iest nieważne. Wszystkim agentom zakazuie się stęplowane podług 5go artykułu akcye banku lub inskrypcye na dobrach narodowych kupowac. Na dobrach majoratu nie może bydź żaden dług hypotekowany. 41. — 67 Należące do majoratu za granicą dobra, mogą bydź na dobra w państwie zamienione. Dobra majoratu nie maią z resztą względem innych poddanych żadnych przywileiow, &c.

List z Katwyk nadbrzeżney wsi Hollenderskiey) pod d. 7 Marca, donosi co następuie:

" Wczoray rano Angielski okręt ścigał Francuzkiego korsarza z Dunkierki aż pod brzegi nasze. W południe podstąpiły dwa Angielskie okręty pod samą wieś i rzuciły do niey do 40 kul, które uszkodziły kilka domow, ale przecię nikogo nie zabiły. Chciano przez to zatopic uszkodzony powyższy korsarski statek. Kilka rybackich statkow zostało w tymże czasie przez Anglikow zabranych. Napaść Anglikow dała powod do żywey utarczki z naszemi żołnierzami, i Anglicy przymuszonemi nakoniec do oddalenia się zostali. Korsarski statek bronił się przez cały czas zapalczywie, mocno iest uszkodzony, i wodą zapełniony. Staraią się wyratować z niego lud i rzeczy.,,

Monitor umieścił z Taheran w Perssyi pod d. 24 Grudnia następuiący artykuł:

Jenerał Gardanne, pełnomocny minister Nayiaśnieyszego Cesarza Jmć Francuzow, przybył d. 4 Grudnia do Taheran. Wyiechał był w miesiącu Maiu z okolic Gdańska. Fethali-Schach, Monarcha Perski, przyymował Jenerała Gardanne bardzo wspaniale, a przedstawienie go nastąpiło z taką okazałością i obrzędami, iak ich tam ieszcze nigdy w przyymowaniu Europeyskiego posła nie widziano. Starano się przypomnieć Francuzkiemu jenerałowi świetną dla Perssyi epokę, kiedy w roku 1708 Monarchowie obu kraiow posłali sobie na wzaiem posłow. Cesarz Perski dał nowy dowod szacunku dla Cesarza Napoleona w osobie iego ministra, zaszczycaiąc go orderem słońca pierwszey klassy, a orderem drugiey klassy PP. Gardanne, Rousseau i Lajard, sekretarzow poselstwa, P. Jouanin, pierwszego tłomacza, i będących w iego orszaku officerow Lami, Bontems, Verdier, Bianchi d'Adda, Fabrieres i Reboutb.

*Z Berlina d. 22. Marca.*

Gazeta Telegraf zawiera w sobie co następuie:

"Dzień urodzin Nayiaśnieyszey Cesarzowey Jmć Francuzow i Królowey Włoskiey, obchodzony w Berlinie był d. 19 Marca z wielką okazałością. D. 18 w wieczor i d. 19 rowno z świtem liczne z dział wystrzały zapowiedziały tę uroczystość. O godzi-

nie 10 wyſtąpiły wszyſtkie ſtoiące tu regimenta w paradzie i czyniły woienne obroty. O godzinie 3 po południu Marszałek Wiktor, dowodzący pierwszym korpusem i jeneralny rządca Berlina, udał ſię z Jenerałem St. Hilaire, dowodzcą w Berlinie, z innemi jenerałami, głownym sztabem i officerami załogi, z Francuzkiemi, iako i kraiowemi władzami do katolickiego kościoła na *Te Deum.* Członki ciała dyplomatycznego przyiacielskich monarſtw, uwiadomione o tey uroczyſtości, nie zaniedbały tamże ſię udać. Marsz: Wiktor i jeneralny intendent dali wielkie obiady, na które zaprosili wszyſtkie władze i ciała dyplomatyczne. Spełniano zdrowia Cesarza, Cesarzowey i familii Cesarskiey. W wieczor był bal u Marszałka, a dla publikum dana była bezpłatna reprezentacya na teatrze, na którym grano ſtosowny do uroczyſtości balet. „

Tenże Telegraf wyraża dalej:

"Donieśliśmy pod d. 16 Marca, iż Król Jmć Szwedzki kazał w ten czas Roſſyyskiego Miniſtra, P. Alopeus aresztować, kiedy Imperator Jmć Roſſyyski kazał Szwedzkiemu ambaſſadorowi, P. Stedingk wydać paszporty do wyiazdu. Liſty z Peterzburga pod 4. b. m. donoszą nam, iż J. Imp. Mość ofiarował P. Stedingk ieden z swoich okrętow, na którym iak tylko pora dozwoli może do Szwecyi odpłynąć. To szlachetne poſtąpienie z ſtrony dworu Roſſyyskiego bardzo ſię przeciwi poſtępkowi Monarchy Szwedzkiego. Domyślać ſię iednak potrzeba, iż powszechne oburzenie, które krok ten tak w cudzoziemcach, iako i w sercach Szwedow sprawił, przymusi w krotce porywczego i zaślepionego Angielskiemi podaniami Monarchę do odwołania przeciwiącego ſię wszelkim prawom narodow środka. Wszelako nie mamy dotąd żadney wiadomości, ażeby to iuż naſtąpiło. „

Marszałek Mortier zakazał od 19 Marca polowania w Szląsku.

*Z Kaſsel d. 15 Marca.*

Miniſter sprawiedliwości i wewnętrzny wydał naſtępuiący okolnik do prefektow departamentowych:

"Mci Panowie! Niektórzy z was obłąkani gorliwością wydawali odezwy w swoich departamentach; winienem was przeto uwiadomić, iż nie powinniście nic ogłaszać tylko z rozkazu lub z zezwolenia rządu. Kazać wykonać uſtawy, i zarządzać powierzonemi wam departamentami, oto wasz obowiązek. Nie powinniście drukować iak tylko obwieszczenia tyczące się administracyi, gdyż mowic do ludu należy do wyższey i środkowey władzy. Ona sama może rozważnie osądzić co mu ma powiedzieć i kazać czynić. Prefektowie nie mogą wiedzieć iey myśli, jak skoro im onych nie powierzyła, a gdy to uczyni, nie powinni ich wykładać, ani nic do nich przydawać. Odezwy ich mogą sprzeciwiać się iey widokom i lud w błąd wprowadzić, iak się iuz nie dawno ſtało, tak co do czynow, iako i zasad. Takich nieprzyzwoitości unikać należy. Wſtrzymacie się więc, wyiąwszy nagłe i trudne do przewidzenia przypadki od wydawania odezw, przechodzących granice waszey władzy i powierzoney wam wykonawczey mocy. —— Mam honor pozdrowić was, zoſtaiąc z należytem poważaniem. — W Kaſſel d. 12 Marca 1808. „

*Z Lucerny d. 12. Marca.*

Landman Szwaycaryi kazał przez druk ogłosić wszyſtkie pisma, ściągaiące się do zatargow między naszym kantonem i ſtolicą świętą; te wyszły iuż z druku.

Radca Ittner, ambaſſador dworu W. Xcia Badeńskiego w Szwaycaryi, który nie-

szkał w Zurich, przyiechał teraz do Lucerny. Mowią o rozpoczęciu na nowo układow między W. Xięstwem Badeńskim i kantonem Argowii względem zachodzących sporow z powodu Frikталu. Rząd Badeński żąda wypłacenia summ zaległych z Frikталu, a rząd kantonu Argowii nie poczuwa się bydź obowiązanym do ich zapłacenia z powodu ustąpienia tego kraiu Szwaycaryi. Rozpoczenane po kilka razy w tey mierze układy, a mianowicie w przeszłey iesieni, nie potrafiły stron poiednać. Spodziewaią się iednak, że teraz pomyślniey poydą.

Kawaler Fetra, należący do poselstwa Hiszpańskiego w Szwaycaryi, przybył tu d. 8 Marca z zleceniem do Landmana.

*Z Neapolu d. 4. Marca.*

D. 28 Lutego przedstawiony J. K. Mci został P. d'Aubusson la Feuillade, iako C. K. Francuzki ambassador i oddał wierzytelne listy. Wprowadzony był na audyencyą przez W. Mistrza obrzędow Xcia San Teodoro, a przedstawiony Krolowi przez Margrabiego de Gallo, ministra zagranicznych związkow.

W ostatni poniedziałek Rządca Neapolu, Marszałek Jourdan, dał bal, który J. K. Mość obecnością swoią zaszczycić raczył. Cały dwor, wszyscy jenerałowie i officerowie sztabu byli nań zaproszeni. Niezwyczayne unas zimno trwa ciągle. Ciepłomierz Reaumura pokazuie od 5 dni 8 9, a onegday 11ty stopień zimna, co iest w Neapolu niesłychaną rzeczą. Obawiaią się nie bez przyczyny złych skutkow z tey nadzwyczayney odmiany powietrza.

D. 28 Lutego zawinęło do tuteyszego portu 15 kupieckich okrętow z Marsylii, Genui, Liworna, Civitavechia, &c. z rożnemi towarami.

*Z Florencyi d. 8. Marca.*

Duńscy konsulowie w Livornie i w innych Włoskich portach otrzymali rozkaz, ażeby żadnemu okrętowi swoiego narodu nie pozwolali na morze wypływać, chociażby nawet na własne niebezpieczeństwo chciał wypłynąć.

Korpus tuteyszych strzelcow ochotnikow odebrał z kancelaryi sekretaryatu stanu ostrzeżenie, iż odtąd ustaią wszystkie iego przywileie, i tak iak inni poddani podlegać będzie ustawom cywilnem.

*Z Luki d. 12. Marca.*

W miesiącu Maiu roku przeszłego zrobiono pierwsze doświadczenie siania bawełny w Xięstwie Piombino, które nad wszelkie spodziewanie bardzo się dobrze udało; w miesiącu bowiem Wrześniu zebrano iuż 15,000 funtow piękney bawełny. Koszta roboty około niey nie wynoszą iak poł odsta, gdyż nie potrzeba iak tylko ią zasiać, i zebrać.

Wiadomo, iż Xżna Jmć Łukieska i Piombinu postanowiła 20,000 morgow gruntu w Xięstwie Piombino, którego osuszenie kosztowałoby 164,000 fr. urodzaynym uczynić przez nowych osadnikow, w których przyięciu nie będzie miany wzgląd ani na oyczyznę, ani na religią. Z Szwaycaryi i Saxonii zgłosiło się iuż około 20,000 takowych osadnikow, z których wybranemi będą nayzdatnieysi.

*Z Monachium d. 17. Marca.*

Hrabia Golowkin, kanclerz Rossyyski przybył tu przed 8 dniami i przedstawiony był dworowi.

Panuiący Hrabia Papenheim, którego kraie znayduią się pod samowładnością Krola Bawarskiego, mianowany przez Krola zostal jenerałem majorem i jenerałem adjutantem.

Mowią, iż druga dywizya naszego woy-

ska wyruszy w krótce w drogę, lecz prze znaczenie iey ieszcze nie wiadome.

*Z Wirzburga d.* 15. *Marca.*

Obfity zbior wina w roku przeszłym zniżył znacznie iego cenę. W okolicach naszych kupić można 12 wiader naylepszego gatunku wina za 80 do 100 talarow, i od niedawnego czasu znaczną go ilość do Saxonii wysełaią. Zboże ieſt także dosyć w mierney cenie.

*Z Utrecktu d.* 17. *Marca.*

W oſtatnią środę Baron Hertling, miniſter Króla Jmci Bawarskiego, oddał Królowi Jmci naszemu na uroczyſtey audyencyi w imieniu swoiego Pana 5 orderow S. Huberta. Monarcha zatrzymał ieden dla ſiebie i zaraz go zawdział. Jeden dał Naſtępcy tronu, a dwa inne W. podkomorzemu Brantsen i P. Six, miniſtrowi przy dworze Peterzburskim.

J. K. Mość wydał wczoray dwa wyroki tyczące się morskiey ſiły. Pierwszy z nich ſtanowi względem ſtopniow officerskich, które na przyszłość wyrownywać maią ſtopniom woyska lądowego. Drugi tyczące się głownego sztabu każdego okrętu. — Przez rożne wyroki w tych dniach wydane, mianował J. K. Mość pułkownikami morskiemi: Kawalerow Hoffmeyer, Pool i Melwilla van Karnbee; majorami: PP. van Stralen, Carrega, Polders, Landsheer, van Maaren, Nooy, Zierv gelt, van Braam, Keller i Colwell. Czterey pułkownicy morscy otrzymali oraz dowodztwo nad liniiowemi okrętami, które przyłączone zoſtały do Texelskiey eskadry, zoſtaiącey pod rozkazami Marszałka de Winter, pod którym dowodzi Kontraadmirał Verdoorn. Trzy inne liniiowe okręty przyłączone zoſtały do eskadry Mozy, zoſtaiącey pod rozkazami Kontraadmirała Bloys van Troslong.

*Od brzegow Menu d.* 22. *Marca.*

Bywszy Elektor Heſſen Kaſſelski i syn iego bawią ciągle w pańſtwach Króla Duńskiego.

Prawo pobierania spadkow przywrocone zoſtało przez umowy między Francyą i króleſtwem Wirtemberskim i Xięſtwem Neufszatel zawarte.

Xżę Oldenburski opuścił Paryż i powraca do swych kraiow.

Mowią, iż woyska ligi Reńskiey będą na sposób Francuzki urządzone. Jakoż zaczęto iuż Badeńskie urządzać.

Gwardya W. Xcia Bergskiego udała ſię z Duſſeldorfu do Hiszpanii w drogę.

Wiele Francuskiego i Hiszpańskiego woyska idzie ciągle do Kartageny nad środziemne morze, i zdaie ſię bydź przeznaczonem do przewiezienia na Afrykańskie brzegi.

Jenerał Oudinot opuścił Gdańsk, udaiąc ſię za pozwoleniem rządu dla poratowania zdrowia do Francyi.

Wyszły w Frankforcie względem tamteyszego obywatelſtwa ſt tut przepisuie, iż nikt nie będzie za obywatela przyięty, ieżeli nie wyznaie iedney z 3 Chrześciańskich religiy; ieżeli ieſt nie prawego łoża; ieżeli ieſt czyim poddanym, a nie pozyskał uwolnienia; ieżeli gdziekolwiek popełnił bankructwo. Każdy Frankforſski obywatel musi okazać, iż poſiada zdatność do sposobu prowadzenia życia. Bez pozwolenia zwierzchności nie może odmieniać swey profeſſyi, ani prowadzić dwoiakiego sposobu do życia, &c.

W Kaſſel wydany zoſtał wyrok pod d. 12 Marca, na mocy którego wszyſtkie summy, które ſię długiem należą Królowi, maią bydź niezwłocznie podane.

W Xięſtwie Bergskim wybieraią teraz popisowych do woyska.

# DODATEK

## DO Nru 29

# GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 10 Kwietnia 1808.

*Z Hameln d.* 18. *Marca.*

Rozbieranie tuteyszey twierdzy, którey fortyfikacye są nader obszerne, idzie z wielkim pośpiechem. Liczba robotników pomnożona została do 8000. Minerowie okazuią naywiększą czynność w burzeniu szańców. Nie ma dnia, żeby znaczney ich części na powietrze nie wysadzili. Szaniec Jerzy, który był głownym dziełem, iuż iest zburzony, a Nr. 2 nad którym teraz pracuią, w krótce obalony zostanie.

*Z Elten d.* 14. *Marca.*

Dziś opactwo nasze obięte zostało w uroczystą posiadłość na rzecz Cesarzowiczowney Jmci Letycyi, córki łaskawie nam panuiącego W. Xcia Bergskiego, przez prowincyonalnego Radcę, Barona Sensf. H de Aspel, przy odśpiewaniu *Te Deum* i innych uroczystościach.

Od roku 963, w którym owczesny tego kraiu pan, Habia Wichmann na Hameland i Teister, za pozwoleniem Cesarza Ottona I. to opactwo założył i naystarszą swoią córkę Xienią iego zrobił, nie miało Xieni z panuiącego domu. Dziś w 845 lat, nadaie mu ią znowu w swey córce panuiący nasz W. Xżę Joachim.

*Z Rzymu d.* 6. *Marca.*

Francuzki poseł przy S. stolicy, P. Alquier, pożegnawszy Oyca S. wyiechał d. 28 Lutego z Rzymu do Paryża. Do sprawowania interessów zostawił tu Sekretarza poselstwa, P. Lefevre.

*Z Strazburga d.* 11. *Marca.*

Xżę Sasko-Koburski, powracaiąc z Paryża, a Xżę Hohenzollern, idąc do Paryża, przeiechali przez nasze miasto.

Dziś przed południem ładowny wóz na nem zawadził o filar tuteyszego teatru, który waląc się zabił kobietę z dziecięciem.

Mowią, iż Dania otrzyma część Hanowerskiego kraiu na lewey stronie Elby leżącą, to iest Xięstwo Lauenburskie z iego okolicami.

*Z Ulmu d.* 22. *Marca.*

Zmyślona pogłoska, iakoby Arabskie konie, które Turecki Sułtan Mustafa Cesarzowi Napoleonowi w podarunku posełał, w Strazburgu wstrzymane były, wyiaśniła się teraz. Konie te zatrzymały się w prawdzie o 14 dni drogi od Strazburga, ale nie z rozkazu rządu Francuzkiego, tylko, iż przewodnikom na prowadzenie ich daley zabrakło pieniędzy: lecz iak tylko te nadeszły, puściły się w dal

szą podroż i iuż znayduią się w Paryżu.

*Z Medyolanu d. 15. Marca.*

Zandarmerya królestwa Włoskiego była tak szczęśliwa, iż w krotkim czasie wielu łotrow, a między temi nayniebespiecznego Casati, kominiarza zchwytała.

*Rozmaite Wiadomości.*

Król Szwedzki gra na północy nader groźną rolą; lecz iakże ią długo utrzymać potrefi? Widziemy, iż duch Gustawa Adolfa i Karola dwunastego nie wygasł ieszcze w dynastyi Szwedzkiey; lecz Gustaw Adolf i Karol dwunasty rozszerzyliż przez swoie zwycięstwa granice państwa i uszczęśliwil ż Szwecyą? — Dzieie powiadaią przeciwnie. — Jeżeli Król Szwedzki trwać będzie dłużey w swoim uporze, tedy wszelkie nieszczęścia ściągnie na porty morza Baltyckiego. Dzielne tylko działanie i szybki postęp z iedney strony Francuzow i Duńczykow przeciw Szwecyi, a z drugiey Rossyanow uchronić ie może od nieszczęścia. Jakoż takim zdaie się bydź plan Francuzow, ktorzy weszli iuż do Danii. — Tymczasem uderzaiącą iest rzeczą, iż iedna tylko ieszcze Szwecya w Europie trzyma z Anglikami przeciw Francyi i Rossyi, i tylu z niemi skoiarzonemi mocarstwami.

Pewien człowiek, który zwykł był napiić się, przyszedł do prezydenta miasta Rouen d. 9 Marca, i oświadczył, iż podaie się winnym, ponieważ swoiego siedmioletniego syna obwiesił. Prezydent posłał kommissarza policyi do iego domu, który w rzeczy samey znalazł obwieszone dziecko w spiklerzu.

Większa cześć Hollenderskiego woyska ma wrocić do kraiu. J. K. Mość Hollenderski na znak swoiego ukontentowania dał 20 officerom order iedności.

P. Achard, który naypierwszy wynalazł sposób robienia cukru z burakow, kazał teraz drukować uwiadomienie, iak każdy gospodarz może sobie na swoią potrzebę sam robić cukier z burakow.

---

## DONIESIENIA.

W Krakowie w Xięgarni Grebłowskiey pod Nrm. 27 w ulicy Grodzkiey, znayduią się świeżo z pod prassy wyszłe następuiące dzieła:

1. Podroże Antenora po Grecyi i Azyi, z wiadomościami o Egipcie — Rękopism Grecki w Herkulanum znaleziony, tłómaczony na ięzyk Francuzki przez C. F. Lantier, z Francuzkiego za polski przełożony przez Jozefa Girtlera, z kopersztychami Tomow 5 in 8vo — Kosztuie na drukowym papierze ryń. 10, na lepszym ryń. 12. — Wspomniony tu rękopism w gruzach Herkulanum, miasta przez siedmnaście wiekow w lawie Wezuwiusza pogrążonego, z wielu innemi greckiemi rękopismami i starożytnościami znaleziony, z naytrudnieyszą pracą do tego stopnia przyprowadzony został, iż autor za pomocą biegłych w ięzyku Greckim i głębokich rzeczy wiadomość maiących przyiacioł, mogł go z wszelką dokładnością na ięzyk Francuzki przełożyć, co obszerniey w wstępie przy 1szym Tomie umieszczonym widzieć można. — Dzieło to z 112 rozdziałow złożone, wiele niewinnych i przyiemnych romansow, rożnych anekdotow, pięknych maxym, wiadomości o obyczaiach i obrządkach starożytnych, tudziesz nayprzyncypalnieyszych po Grecyi i Azyi miast, ich okolic, i t. d. dzieiow (których tu treści dla obszerności dzieła w krótkości wyrazić niepodobna) w sobie umieszczaiące, czytaiącego coraz w większą ciekawość wprawi, i poświęcony na to moment nayprzyiemniey mu osłodzić zdoła.

2. Rada dla przyiacioł Rolnictwa, mianowicie dla tych, którzy mokre i zimne posiadaią glinki. Też łatwieyszy sposob i doskonalszy chodowania ziemniakow i innych do okopywania rodzaiow roślin, za pomocą narzędzi rolniczych. Dzieło z Niemieckiego na ięzyk Polski z niektóremi dodatkami przełożone przez Karola de Koerber P. S. Z. w Bilsku t. K. Sąsku — Kosztuie kr. 45.

3. Organa Mózgu, komedya w 3 aktach oryginalnie w języku Niemieckim przez Kotzebue napisana, a z tego na język Polski przełożona. — Kosztuie na drukowym papierze kr. 45. na lepszym ryń. 1.

W kraiu Rossyyskim, gubernii Podolskiey, powiecie Sotyczowskim, mieście Miendzyborzu dziedzicznym JO. Xcia Adama Czartoryskiego, Feldmarszałka w woysku Cesarza Austryackiego zmarł na dniu 26 nowego, a 14 starego kalendarza miesiąca 7bris 1807. JPan Bonawentura Dobrzański Felczer, lat około 42ch lub 45 mieć mogący. — Ciężko będąc słaby i zgon swoy bliski przeczuwaiąc, opowiadał przytomnym przyiaciołom, że był rodem z Wielkiey Polski z pod Piotrkowa, w którey okolicy we wsi Zalesach, czy Załoscach przemieszkiwac mieli jego rodzice Michał i Anna z Leśniewiczów Dobrzańscy; miał siostr dwie, czyli też trzy, z których starsza na imie Maryanna miała być JPanu Dobrowolskiemu zaślubiona. Co się zaś stało z innemi nie wiedział oddaliwszy się w bardzo młodym wieku z domu rodziców. Należy mniemać, że w młodym wieku musiał podlegać Angielskiey chorobie, gdyż był ułomny i kulał przy krzywości nóg. W 15 lub 18tym roku wieku przybywszy do Lwowa dla wspomnionych defektów udał się do Siostr Miłosiernych szpitalu, leczył się tam przez lat kilka i nabrał chęc uczenia się Cerulictwa, po ukończonych naukach i examinach przeniosł się do Międzyborza, gdzie z razu służył w skarbie, poźniey się oddalił ze służby, ale do śmierci w mieście wspomnionym przemieszkiwał. — Patenta iego Chirurgiczne są wydane we Lwowie na imie Bonawentury Dobrzańskiego, którym imieniem on przez lat kilka we Lwowie i poźniey w Międzyborzu podpisywał się, poźniey zaś zaczął na podpisach używać imienia Jozefa; i tak na testamencie i wywodzie szlacheckim podpisał się. — Wspomnione pisma znayduią się w rękach W. Podkomorzyca Obrębskiego Exekutora testamentu we wsi Łysanowcach, blisko Międzyborza mieszkaiącego. — Zawiadamiaią się zatym sukcessorowie wspomnionego JPana Bonawentury Dobrzańskiego, aby opatrzywszy się dowodami legalnemi prawa ich do wspomnioney sukcessyi wyiaśniaiącemi udali się do W. Exekutora testamentu po odebranie znaczney w kapitałach pozostałości. Inaczey zyjyby zgłosic się zaniedbali do lat dziesięciu substancyą tą znaczną z woli zmarłego inaczey tę rozrządzi, i sami sobie sukcessorowie utratę oney przypisac będą musieli. — Opisało się z umysłu wszystko obszerniey, aby ułatwic legitymowanie prawym sukcessorom.

Datt. w Międzyborzu dnia 1 Decembra 1807 roku.

Niniéyszym dla osadzenia zawakowanego kassiera mieyskiego w Jarosławiu mieysca z pensyą roczną 200 ryń. złączonego wypisuie się konkurs do d. 15 Kwietnia r. b. z tym dodatkiem, iż kompetenci zaświadczeniem moralności i umieiętności rachunków, opatrzeni, iako też w stanie złożenia kaucyi 600 ryń. będący przed upłynieniem wspomnionego terminu prożby swe do urzędu cyrkularnego Przemyślskiego podawac maią.

W Krakowie dnia 20 Marca 1808.

Dla osadzenia wakuiącego w Białey w Myślenickim Cyrkule syndyka mieysca z pensyą wypisuie się na nowo konkurs aż do ostatniego Kwietnia r. b. w którym terminie konkurrenci prożby swe popieraiącemi zaświadczeniami opatrzone do Myślenickiego urzędu cyrkularnego podawac maią. W Krakowie d. 20 Marca 1808.

Podaie się do wiadomości, iż kamienica na Floryańskiey ulicy stoiąca pod Nrem 506 iest do sprzedania; ktoby sobie życzył nabyc ma się zgłosic do właściciela teyże kamienicy mieszkaiącego pod Nr. 349 na ulicy Swiecka.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Gallcyi zachodniey wzywaią wszystkich tych, którzyby do Leonarda Macharzyńskiego, którego rezygnacya urzędu komornicze go przyięta została, z przyczyny urzedu tego dla tax lub innych iakich prywatnych pieniędzy do depozytu sądowego maiących być wniesionych pretensyą iaką mieli: ażeby się u C. K. Sądow

tych w przeciągu roku iednego od dnia publikacyi Edyktu tego, tym pewniey zgłosili; inaczey bowiem kaucya iego normalna stosownie do dekretu nadwornego pod dniem 3cim Października 1807 roku wydanego wymazana zostanie. W Krakowie d. 17 Lutego 1808.

*Jozef de Nikorowicz.*

*Scherauz.*

*Mąkolski.*

*Z Rady C. K. Sądu Szlacheckiego Krakowskiego Galicyi Zachod.*

*Jedrzejowicz.*

Na dniu 16 Maia t. r. odprawiać się będzie w urzędzie tuteyszym powtórna licytacya sprzedaży domow pod Nrami 116 i 133 na Kazimierzu w żydowskiey ulicy leżących do konwentu Bożego Ciała należących. Pretium fisci iest domu Nr. 116 2200 ryń. Nr. 133 1353 ryń. Do tego kupna Zydzi i Chrześcianie przypuszczeni będą.

W Krakowie dnia 20 Marca 1808.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniey wzywaią tym Edyktem Panią Katarzynę Zapalską, którey mieysce mieszkania iest niewiadome: ażeby się w przeciągu lat 3ch i niedziel 18 do sukcessyi po ś. p. Antoninie z Spinkow Wieczorkowski siostrze iey rodzoney pozostałey, a na nią spadzley zgłosiła; inaczey bowiem dziedzictwo pozostałe w dozorze i zarządzeniu Sądu poty zostawać będzie, aż ona za zmarłą będzie mogła bydź ogłoszona. W Krakowie d. 27 Stycznia 1808.

*Jozef de Nikorowicz.*

*Kannamiller.*

*Scherauz.*

*Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krak. Galicyi Zachod.*

*Jendrzejowicz.*

Na dniu 27 Kwietnia t. r. odprawiać się będzie w urzędzie Cyrkularnym Krakowskim licytacya rożnych sprzętow kościelnych, iako to, ołtarzy, ornatow, &c. także kilku kielichow srebrnych. Duchowni lub świeccy chcący takowych rzeczy nabydź, na wspomniony termin i mieysce zapraszaią się. Zydzi od kupna są exkludowani.

W Krakowie dnia 20 Marca 1808.

Ponieważ dla niewiadomości stałego mieszkania Jmć Pana Antoniego Zebrowskiego jeometry prowizoryonalnego sądowego Galicyi Zachodniey, kommissye graniczno sądowe, często kroć zwłokę cierpieć mogą: przeto niniejszem obwieszczeniem uwiadomia się WW. Komornikow Forum Krakowskiego: iż rzeczony Pan Antoni Zebrowski jeometra mieszka ciągle w Krakowie na ulicy Stolarskiey pod Nrm 66. — Aby ciż WW. Komornicy raczyli swe lenotescencya, czyli uwiadomienia sądowe wzmiankowanemu jeometrze, czyli to pocztą, czyli przez umyślnych przesyłać w mieysce wzwyż wymienione.

W Krakowi dnia 26 Marca 1808 roku.

Podaie się do publiczney wiadomości iż w mieście Michowie w Cyrkule Krakowskim leżącym, dom w rynku pod Nrm 6tym sytuowany, murowany, iest do sprzedania z sześcią wygodnemi pokoiami, między któremi iest sala obszerna i ieden pokoy sklepiony, tudzież sklepem do kupiectwa zdatnym, i drugim mnieyszym do schowania, kuchnią, gorzelnią murowaną, staynią, chlewami i wozownią opatrzony. W tymże samym domu znaduie się piwnic dużych murowanych sześć, loch siodmy, w których wina naylepiey zakonserwowane bydź mogą, gdyż żadney wilgoci w nich nie ma. — Tenże dom i z piwnicami nayfundamentalniey na ankrach żelaznych iest wymurowany i zabezpieczony. —— Ktoby sobie życzył wspomnionego kupna, może się zgłosić do possessora do wsi Kamionki, o milę od tegoż miasta leżącey, a tam zupełnie o cenie i ugodzie dowiedziec się może.

Datt. w Miechowie dnia 1go Marca 1808.

*(Przy dzisieyszey gazecie znayduie się 2gi Dodatek.)*